

SK

SK

SK

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 8.3.2011

KOM(2011) 112 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE
EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A
SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo v roku 2050

{SEK(2011) 287 v konečnom znení}

{SEK(2011) 288 v konečnom znení}

{SEK(2011) 289 v konečnom znení}

1.	Najdôležitejšie úlohy EÚ	3
2.	Míľniky do roka 2050	4
3.	Nízkouhlíkové inovácie: prehľad situácie v jednotlivých odvetviach	6
4.	Investície do nízkouhlíkovej budúcnosti.....	11
5.	Medzinárodný rozmer	14
6.	Závery	15

1. NAJDÔLEŽITEJŠIE ÚLOHY EÚ

EÚ ponúka svojim členským štátom dlhodobý rámec na riešenie otázky udržateľnosti a cezhraničných účinkov javov, ktoré nie je možné zvládnuť len na vnútroštátnej úrovni. Zmena klímy sa už dlhšie považuje za takýto dlhodobý určujúci faktor, ktorý si vyžaduje súdržné konanie na úrovni EÚ, a to v rámci Únie aj z medzinárodného hľadiska.

Komisia nedávno v rámci stratégie Európa 2020 predstavila hlavnú iniciatívu pre Európu efektívne využívajúcu zdroje¹ a v tomto rámci teraz navrhuje niekoľko dlhodobých politických plánov, napríklad v oblasti dopravy, energetiky a zmeny klímy. Toto oznámenie obsahuje hlavné prvky, ktoré by mali formovať opatrenia EÚ v oblasti klímy a prispieť k tomu, aby sa EÚ do roka 2050 stala konkurencieschopným nízkouhlíkovým hospodárstvom. Táto koncepcia vychádza z názoru, že na mobilizáciu investícií v oblasti energetiky, dopravy, priemyslu a informačných a komunikačných technológií sú potrebné inovatívne riešenia a že je nutné klásť väčší dôraz na politiky v oblasti energetickej efektívnosti.

V stratégii Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu sa stanovuje päť hlavných cieľov, ktoré určujú pozíciu, v ktorej by sa Európa mala nachádzať v roku 2020. Jeden z týchto cieľov sa týka klímy a energetiky. Členské štáty sa zaviazali, že do roku 2020 znížia svoje emisie skleníkových plynov o 20 %, zvýšia podiel obnoviteľných zdrojov energie na energetickom mixe EÚ na 20 % a dosiahnu cieľ 20 % zlepšenia energetickej efektívnosti. EÚ je momentálne na dobrej ceste splniť dva z uvedených cieľov, no cieľ v oblasti energetickej efektívnosti sa jej bez ďalších opatrení nepodarí splniť². Preto je prioritou aj naďalej splnenie všetkých cieľov stanovených na rok 2020.

Aby nárast teploty spôsobený zmenou klímy nepresiahol 2 °C, Európska rada vo februári 2011 opätovne potvrdila cieľ EÚ znížiť do roku 2050 emisie skleníkových plynov o 80 – 95 % v porovnaní s rokom 1990. Tento cieľ prijala v kontexte zníženia, ktoré majú podľa Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) dosiahnuť rozvinuté krajiny ako skupina³. Tento postup je v súlade so stanoviskom, ktoré vyjadrili svetové veľmoci v Kodanskej a Cancúnskej dohode. Tieto dohody obsahujú záväzok realizovať dlhodobé stratégie nízkouhlíkového rozvoja. Niektoré členské štáty už v tomto smere podnikli kroky alebo takéto kroky (o. i. aj stanovenie cieľov zníženia emisií na rok 2050) práve plánujú.

Spolu s bielou knihou o doprave a plánom energetickej efektívnosti predstavuje toto oznámenie zásadný prínos v rámci iniciatívy na efektívne využívanie zdrojov. Predstavuje plán možných opatrení do roku 2050, vďaka ktorému by EÚ mohla uskutočniť zníženie skleníkových plynov o 80 až 95 % v zmysle odsúhlaseného cieľa. Obsahuje míľniky, na základe ktorých sa bude dať priebežne posudzovať, či je EÚ na dobrej ceste splniť svoj cieľ a svoje politické úlohy, uspokojiť investičné potreby a využiť príležitosti v rôznych odvetviach s prihliadnutím na to, že cieľ zníženia emisií o 80 až 95 % bude nutné splniť prevažne interne.

¹ KOM(2011) 21, pozri <http://ec.europa.eu/resource-efficient-europe>.

² Plán energetickej efektívnosti – KOM(2011) 109.

³ S prihliadnutím na potrebné úsilie rozvojových krajín sa tak do roku 2050 podarí dosiahnuť celosvetové zníženie emisií o 50 %.

2. MÍENIKY DO ROKA 2050

Prechod na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo znamená, že EÚ by sa mala pripraviť na to, aby do roku 2050 dokázala znížiť svoje interné emisie o 80 % v porovnaní s rokom 1990⁴. Komisia vykonala rozsiahlu modelovú analýzu s rôznymi možnými scenármi, ktorá ukazuje, ako by bolo možné tieto ciele splniť (pozri rámček ďalej v texte).

Z tejto analýzy rôznych scenárov vyplýva, že z hľadiska nákladovej efektívnosti by bolo ideálne dosiahnuť do roku 2030 interné zníženie emisií o 40 % v porovnaní s úrovňou z roku 1990 a o 60 % do roku 2040. V tomto kontexte sa uvádza aj zníženie emisií o 25 % do roku 2020 (pozri obrázok 1). Týmto spôsobom by sa podarilo docieľiť, že v porovnaní s úrovňou z roku 1990 by v prvom desaťročí do roku 2020 došlo k ročnému zníženiu o približne 1 %, v druhom desaťročí od roku 2020 do roku 2030 o 1,5 % a v posledných dvoch desaťročiach do roku 2050 o 2 %. Počíta sa s tým, že keď bude časom dostupných viac nákladovo efektívnych technológií, úsilie sa zintenzívni.

Modelová koncepcia plánu do roka 2050

Výsledky a zistenia uvedené v tomto oznámení vychádzajú z rozsiahlej analýzy celosvetových a európskych modelov a scenárov možného prechodu EÚ na nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050 v kontexte rastu svetovej populácie, zvyšovania celosvetového HDP a rozličných globálnych trendov z hľadiska opatrení v oblasti klímy, energetiky a technického rozvoja.

Na základe viacerých celosvetových prognóz sa posudzoval celosvetový vplyv opatrení v oblasti klímy a ich prepojenia s odvetvím energetiky, poľnohospodárstva a odlesňovania. Prognózy boli navyše zamerané aj na vplyvy na konkurencieschopné odvetvia EÚ, aby sa v kontexte nejednotných celosvetových opatrení v oblasti klímy posúdili možné riziká ambiciózných opatrení.

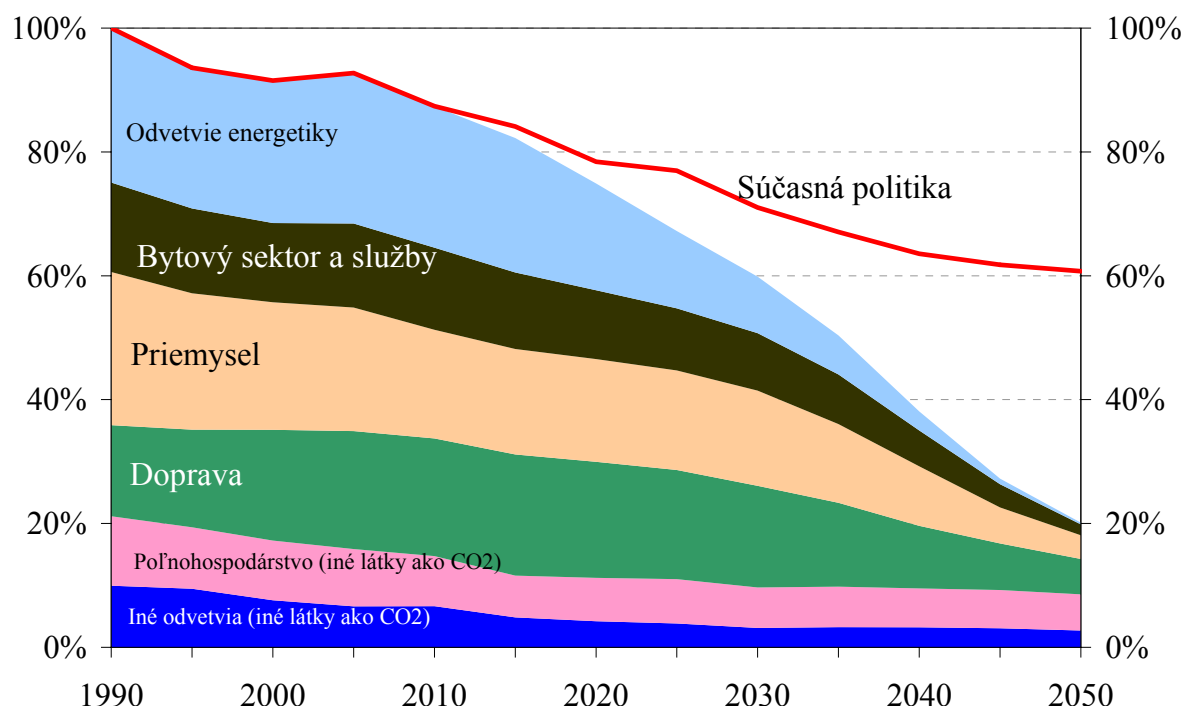
V rámci širokého spektra možných budúcich scenárov sa vykonali podrobné prognózy EÚ, ktoré sa sústredili na citlivosť z hľadiska hypotéz vývoja celosvetových cien fosílnych palív a miery technologickej inovácie a na základe ktorých sa preskúmala prínos jednotlivých odvetví vrátane poľnohospodárstva a iných spôsobov využívania pôdy. Hoci sú dlhodobé prognózy vždy spojené s neistotou, vďaka použitiu širokého spektra scenárov s rôznymi hypotézami sa dosiahla väčšia spoľahlivosť výsledkov.

Budúce zlepšenia modelov by sa mohli zacieliť na lepšiu reprezentáciu vplyvov samotnej zmeny klímy, ako aj na akumuláciu energie a riešenia inteligentných sietí na distribuovanú výrobu energie.

Na obrázku 1 je znázornená vývojová krivka k 80 % zníženiu do roku 2050 v rámci päťročných úsekov. Horná „referenčná“ prognóza znázorňuje, ako by sa interné emisie skleníkových plynov vyvíjali v rámci súčasných politík. Scenár zodpovedajúci 80 % internému zníženiu znázorňuje s prihliadnutím na technologické možnosti, ktoré budú časom k dispozícii, ako by sa mohli vyvíjať celkové emisie a emisie jednotlivých odvetví v prípade realizácie dodatočných opatrení.

⁴ Pod pojmom „interné emisie“ sa rozumie, že má ísť o reálne zníženie emisií v rámci EÚ, a nie o kompenzácie prostredníctvom trhu s uhlíkom.

Obrázok 1: Vývoj emisií skleníkových plynov EÚ k 80 % internému zníženiu (100 % = rok 1990)

Emisie vrátane medzinárodnej leteckej dopravy sa v roku 2009 odhadovali o 16 % nižšie v porovnaní s úrovňou z roku 1990. V prípade, že sa v plnej miere zrealizujú súčasné politiky, je EÚ na dobrej ceste dosiahnuť 20 % interné zníženie v roku 2020 v porovnaní s úrovňou z roku 1990 a 30 % v roku 2030. V rámci súčasných politík by sa však do roku 2020 dosiahla len polovica cieľa 20 % zlepšenia energetickej efektívnosti.

Ak sa EÚ podarí splniť ciele svojej súčasnej politiky vrátane záväzku dosiahnuť do roku 2020 20 % podiel obnoviteľných zdrojov energie a 20 % zlepšenie energetickej efektívnosti, dokázala by prekonať svoj súčasný cieľ 20 % zníženia emisií a do roku 2020 by sa jej podarilo znížiť emisie o 25 %.. To predpokladá úplnú realizáciu plánu energetickej efektívnosti⁵, ktorý sa predkladá spolu s týmto oznámením a v ktorom sa uvádzajú opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľa energetickej efektívnosti. Rozsah kompenzácií, ktoré sú v súčasnosti povolené, by nebol ovplyvnený.⁶

Z analýzy okrem toho vyplynulo, že menej ambiciózná vývojová krivka by mohla viesť k zmrazeniu investícií náročných z hľadiska emisií uhlíka, čo by neskôr spôsobilo vyššie ceny uhlíka a výrazne vyššie celkové náklady počas celého obdobia. Navyše výskum a vývoj, demonštrácia a včasné zavádzanie technológií (napríklad rôzne formy nízkouhlíkových zdrojov energie, zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého, inteligentné siete a technológia hybridných a elektrických vozidiel) majú zásadný význam, ak sa má zabezpečiť ich neskoršie nákladovo efektívne preniknutie na trh vo veľkom meradle. Je nevyhnutné v plnej miere realizovať strategický plán pre energetické technológie, čo si v najbližších 10 rokoch

⁵ Plán energetickej efektívnosti – KOM(2011) 109.

⁶ V zmysle smernice 2003/87/ES o obchodovaní s emisnými kvótami (zmenená a doplnená smernicou 2009/29/ES) a rozhodnutia o spoločnom úsilí (rozhodnutie 406/2009/ES).

vyžaduje dodatočné investície do výskumu, vývoja a demonštrácie vo výške 50 miliárd EUR. K možnostiam financovania, ktoré by členské štáty mali využívať, patria príjmy výnosy z aukcií a politika súdržnosti. Okrem toho môže významnú úlohu zohrávať zvýšenie efektívnosti využívania zdrojov prostredníctvom recyklácie odpadu, lepšieho odpadového hospodárstva a zmeny správania, ako aj zvýšenia odolnosti ekosystémov. Aj naďalej je potrebné snažiť sa intenzívnejšie podporovať výskum technológií na zmiernenie zmeny klímy a adaptácie na ňu.

3. NÍZKOUHLÍKOVÉ INOVÁCIE: PREHĽAD SITUÁCIE V JEDNOTLIVÝCH ODVETVIACH

V analýze Komisie sa preskúmala aj možný vývoj v najdôležitejších odvetviach. Táto analýza posúdila niekoľko scenárov, ktoré predpokladali rôznu mieru technologickej inovácie a rôzne ceny fosílnych palív. Výsledky boli prevažne podobné, pokiaľ ide o rozsah zníženia emisií, ktoré je potrebné uskutočniť v jednotlivých odvetviach do roku 2030 a 2050, ako naznačujú rozmedzia uvedené v tabuľke 1. Pri vypracúvaní možností politík jednotlivých odvetví sa budú musieť hlbšie zohľadniť otázky nákladov, kompromisov a neistôt.

Tabuľka 1: Zníženia emisií v jednotlivých odvetviach

Zníženia emisií skleníkových plynov v porovnaní s rokom 1990	2005	2030	2050
Spolu	– 7 %	– 40 až – 44 %	– 79 až – 82 %
Odvetvia			
Energetika (CO ₂)	– 7 %	– 54 až – 68 %	– 93 až – 99 %
Priemysel (CO ₂)	– 20 %	– 34 až – 40 %	– 83 až – 87 %
Doprava (vrátane CO ₂ z leteckej dopravy okrem námornej dopravy)	+ 30 %	+ 20 až – 9 %	– 54 až – 67 %
Bytový sektor a služby (CO ₂)	– 12 %	– 37 až – 53 %	– 88 až – 91 %
Poľnohospodárstvo (iné látky ako CO ₂)	– 20 %	– 36 až – 37 %	– 42 až – 49 %
Emisie iných látok ako CO ₂	– 30 %	– 72 až – 73 %	– 70 až – 78 %

Bezpečné, konkurencieschopné odvetvie energetiky bez akýchkoľvek emisií CO₂

Elektrická energia bude mať v nízkouhlíkovom hospodárstve ústrednú úlohu. Z analýzy vyplýva, že do roku 2050 môže prispieť k takmer úplnej eliminácii emisií CO₂ a výhľadovo ponúka čiastočné nahradenie fosílnych palív v doprave a vykurovaní. Elektrická energia v týchto dvoch odvetviach sa síce bude používať čoraz viac, no nárast celkovej spotreby elektrickej energie by vďaka neustálym zlepšeniam efektívnosti zodpovedal iba historickej miere rastu.

Odhaduje sa, že – aj vďaka splneniu cieľa v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov – narastie podiel nízkouhlíkových technológií v rámci štruktúry energetických zdrojov na výrobu elektrickej energie zo súčasných približne 45 % na približne 60 % v roku 2020, na 75

až 80 % v roku 2030 a na takmer 100 % v roku 2050. Elektrifikačná sústava EÚ by sa tak mohla stať rôznorodejšou a bezpečnejšou bez ohľadu na to, ktorému energetickému mixu dávajú prednosť jednotlivé členské štáty na základe svojej špecifickej vnútroštátnej situácie.

Z tohto hľadiska bude potrebné v rozsiahlej miere zaviesť široké spektrum existujúcich technológií, o. i. pokročilejšie technológie (napríklad fotovoltaika), ktorých cena bude priebežne klesať, čím sa bude zvyšovať ich konkurencieschopnosť.

Scenáre týkajúce sa energie a prostriedky, ktorými sa dá dosiahnuť takáto eliminácia emisií uhlíka tak, aby sa súčasne zabezpečila energetická bezpečnosť a konkurencieschopnosť odvetvia, sa podrobnejšie rozoberú v pláne pre oblasť energetiky na rok 2050. Tento plán bude vychádzať z existujúcej energetickej politiky EÚ a zo stratégie EÚ 2020.

EU ETS bude mať kľúčovú úlohu z hľadiska uvedenia celého radu nízkouhlíkových technológií na trh s cieľom pomôcť odvetviu energetiky adaptovať svoje investície a operačné stratégie na premenlivé ceny energie a nové technológie. Aby ETS mohol plniť túto úlohu v rámci plánovanej vývojovej krivky do roku 2050, sú potrebné dostatočne zreteľné signály o cenách uhlíka a dlhodobá predpovedateľnosť. V tomto kontexte bude potrebné zvážiť vhodné opatrenia a prípadne prehodnotiť dohodnuté lineárne znižovanie maximálneho množstva emisií v rámci ETS⁷. Na to, aby odvetvie energetiky dokázalo prispieť k tomuto procesu v plnej miere, môžu slúžiť iné nástroje, ako napríklad zdaňovanie energií a technologická podpora.

Keďže elektrická energia zohráva v nízkouhlíkovom hospodárstve ústrednú úlohu, vzniká potreba zásadného využívania obnoviteľných zdrojov energie, z ktorých mnohé sa líšia z hľadiska objemu produkcie, v záujme zabezpečenia kontinuity dodávok za každých okolností sú potrebné značné investície do sietí⁸. Investície do inteligentných sietí sú kľúčovým predpokladom nízkouhlíkovej elektrifikačnej sústavy najmä preto, lebo uľahčujú efektívnosť na strane dopytu, väčší podiel obnoviteľných zdrojov energie a distribuovanú výrobu a umožňujú elektrifikáciu dopravy. Stáva sa, že investície do sietí nepredstavujú prínosy priamo pre prevádzkovateľa sietí, ale skôr spoločnosti ako celku (vedľajšie prínosy vznikajú spotrebiteľom, výrobcom a spoločnosti ako celku, a to v podobe spoľahlivejšej siete, energetickej bezpečnosti a znížených emisií). V tomto kontexte by sa v rámci budúcich prác malo preskúmať, ako môže politický rámec prispieť k podpore takýchto investícií na úrovni EÚ, na úrovni jednotlivých členských štátov a na miestnej úrovni, ako aj k stimulácii riadenia dopytu.

Udržateľná mobilita prostredníctvom účinnosti palív, elektrifikácie a vhodnej tvorby cien

Technologické inovácie môžu prispieť k prechodu na efektívnejší a udržateľnejší európsky systém dopravy tým, že sa budú opierať o tri hlavné faktory: účinnosť vozidiel vďaka novým motorom, materiálom a konštrukčným riešeniam; využívanie ekologickejších zdrojov energie vďaka novým palivám a pohonným systémom; lepšie využívanie siete a bezpečnejšia prevádzka vďaka informačným a komunikačným systémom. Biela kniha o doprave bude

⁷ Smernica 2003/87/ES, zmenená a doplnená smernicou 2009/29/ES, predpokladá lineárne znižovanie maximálneho množstva emisií o 1,74 percentuálneho bodu ročne. Toto znižovanie je už právne zakotvené v rámci ETS a platí aj po roku 2020.

⁸ Pozri aj oznámenie „Priority energetickej infraštruktúry na rok 2020 a ďalšie roky – Koncepcia integrovanej európskej energetickej siete“, KOM(2010) 677.

obsahovať komplexný a kombinovaný balík opatrení zameraných na zvýšenie udržateľnosti systému dopravy.

Do roku 2025 bude hlavným prostriedkom zvrátenia trendu narastania emisií skleníkových plynov v tomto odvetví aj naďalej zlepšenie účinnosti palív. Prostredníctvom kombinácie s opatreniami, ku ktorým patrí napríklad cenové režimy na riešenie preťaženia dopravy a znečistenia ovzdušia, spoplatnenie infraštruktúry, inteligentné územné plánovanie a skvalitnenie verejnej dopravy, by bolo do roka 2030 skutočne možné dosiahnuť zníženie emisií z cestnej, železničnej a vnútrozemskej vodnej dopravy na úroveň pred roka 1990 s tým, že by sa súčasne zabezpečila mobilita za dostupné ceny. Aj zlepšenie efektívnosti a riadením dopytu, ktoré sa posilnia pomocou noriem o CO₂ a inteligentných systémov zdaňovania, by pomohlo urýchliť vývoj technológií hybridných motorov a v neskoršej fáze aj zjednodušiť uľahčiť postupný prechod na masové rozšírenie ekologickejších vozidiel vo všetkých druhoch dopravy vrátane hybridných vozidiel s možnosťou napojenia na elektrickú sieť a elektrických vozidiel (s pohonom na batérie alebo palivové články) na trh.

Synergie s inými cieľmi v oblasti udržateľnosti (ku ktorým patrí napríklad zníženie závislosti od ropy, konkurencieschopnosť európskeho automobilového priemyslu, ako aj prínos z hľadiska zdravia, konkrétne zvýšenie kvality ovzdušia v mestách) sú pre EÚ silnou motiváciou na zintenzívnenie úsilia, ktorého cieľom je v rámci celého systému dopravy urýchliť vývoj a včasné zavádzanie elektrifikácie a alternatívnych palív a pohonných systémov vo všeobecnosti. Z tohto hľadiska nie je prekvapujúce, že aj automobilový priemysel v USA, Japonsku, Kórei a Číne v narastajúcej miere investuje do technológie batérií, elektrických vozidiel a palivových článkov.

Najmä v leteckej doprave a ťažkých nákladných vozidlách by bolo možné ako alternatívne palivo využívať udržateľné biopalivá, pričom sa počíta s tým, že tieto odvetvia vykážu po roku 2030 výrazný rast. V prípade, že nedôjde k širokoplošnému zavedeniu elektrifikácie, narastie význam biopalív a ďalších alternatívnych palív z hľadiska dosiahnutia rovnakej úrovne zníženia emisií v odvetví dopravy. V prípade biopalív by to mohlo priamo či nepriamo viesť k zníženiu čistých úspor skleníkových plynov a zvýšeniu tlaku na biodiverzitu, vodné hospodárstvo a životné prostredie ako také. To umocňuje potrebu vývoja biopalív druhej a tretej generácie a pokroku pri prebiehajúcej práci v oblasti nepriamej zmeny využívania pôdy a udržateľnosti.

Zastavané prostredie

Zastavané prostredie ponúka nízkonákladové a krátkodobé príležitosti na zníženie emisií, v prvom rade prostredníctvom zlepšenia energetickej hospodárnosti budov. Z analýzy Komisie vyplýva, že do roku 2050 by bolo možné v tejto oblasti dosiahnuť zníženie emisií o približne 90 %, čo z dlhodobého hľadiska predstavuje nadpriemerný výsledok. To len umocňuje význam splnenia cieľa prepracovanej smernice o energetickej hospodárnosti budov⁹, podľa ktorého sa od roku 2021 majú stavať len budovy s takmer nulovou spotrebou energie. Tento proces sa už začal a mnohé členské štáty už uplatňujú prísnejšie normy energetickej hospodárnosti budov. Dňa 4. februára 2011 Európska rada s prihliadnutím na jeden zo základných cieľov EÚ rozhodla, že od roku 2012 by všetky členské štáty mali do verejného obstarávania týkajúceho sa príslušných verejných budov a služieb začleniť normy

⁹ Smernica 2010/31/EÚ.

energetickej účinnosti. Do konca roka 2011 Komisia predloží oznámenie o „udržateľných stavbách“, v ktorom stanoví stratégiu, ako posilniť konkurencieschopnosť v tomto odvetví a súčasne zlepšiť jeho výsledky v oblasti životného prostredia a klímy.

Časom bude potrebné výrazne zintenzívniť úsilie. V súčasnosti by sa nové budovy mali navrhovať ako inteligentné budovy s nízkou alebo nulovou spotrebou energie. Vzniknuté dodatočné náklady je možné kompenzovať úsporou vykurovacích palív. Väčší problém predstavuje rekonštrukcia existujúcich budov, najmä spôsob financovania potrebných investícií. Niektoré členské štáty už na tento účel využívajú štrukturálne fondy. Z prognóz v rámci analýzy vyplýva, že v ďalšom desaťročí bude nutné zvýšiť investície do energetickej úsporných komponentov a vybavenia budov až o 200 miliárd EUR. Niekoľko členských štátov už začalo realizovať schémy inteligentného financovania, ako napríklad zvýhodnené úrokové sadzby na mobilizáciu investícií zo súkromného sektora do najhospodárnejších stavebných riešení. Je potrebné preskúmať aj ďalšie modely financovania zo súkromných zdrojov.

Rovnako ako v odvetví dopravy by presun spotreby energie smerom k nízkouhlíkovej elektrickej energii (vrátane tepelných čerpadiel a akumuláčného vykurovania) a energii z obnoviteľných zdrojov (napríklad solárne vykurovanie, bioplyn, biomasa), ktorá sa bude poskytovať okrem iného aj pomocou systémov diaľkového vykurovania, prispel k ochrane spotrebiteľov voči narastajúcim cenám fosílnych palív a predstavoval by výrazný prínos z hľadiska zdravia.

Priemyselné odvetvia vrátane energetickej náročných priemyselných odvetví

Z analýzy Komisie vyplýva, že emisie skleníkových plynov v odvetví priemyslu by sa do roku 2050 dali znížiť o 83 až 87 %. Uplatnenie pokročilejších priemyselných procesov a vybavenia, ktoré sa vyznačujú efektívnym využívaním zdrojov a energetickou účinnosťou, zvýšená miera recyklácie, ako aj technológie znižovania emisií iných látok ako CO₂ (napríklad oxidu dusného a metánu), by mohli významnou mierou prispieť k zníženiu emisií v energetickej náročných priemyselných odvetviach, a to o polovicu alebo aj viac. Keďže si jednotlivé odvetvia vyžadujú odlišné riešenia, Komisia zastáva názor, že v spolupráci s príslušnými odvetviami treba vypracovať konkrétny plán pre každé odvetvie.

Okrem používania pokročilejších priemyselných procesov a vybavenia je potrebné po roku 2035 v širšej miere zavádzať aj technológiu zachytávania a ukladania oxidu uhličitého, najmä na zachytávanie emisií z priemyselných procesov (napríklad v odvetví cementu a ocele). To by predstavovalo ročné investície vo výške viac ako 10 miliárd EUR. V kontexte celosvetových opatrení v oblasti klímy by to nebol dôvod na obavy z hľadiska konkurencieschopnosti. Ak by sa však hlavní konkurenti EÚ neangažovali podobným spôsobom, EÚ by mala zvážiť, ako ďalej riešiť riziko úniku uhlíka, ku ktorému by mohlo dôjsť z dôvodu týchto dodatočných nákladov.

Kým EÚ pracuje na svojom politickom rámci v oblasti klímy, musí naďalej monitorovať a analyzovať, aký vplyv majú tieto opatrenia na konkurencieschopnosť energetickej náročných priemyselných odvetví vo vzťahu k úsiliu tretích krajín, a v prípade potreby prijať príslušné opatrenia. Analýza Komisie potvrdzuje predchádzajúce zistenia, z ktorých vyplýva, že súčasné opatrenia ponúkajú v momentálnej situácii dostatočné ochranné mechanizmy, a

obsahuje zistenia o možnostiach riešenia úniku uhlíka v zmysle oznámenia z mája 2010 vrátane zistení o zahrnutí dovozu do ETS¹⁰. Nakoľko sú existujúce ochranné opatrenia dostatočné, sa bude aj naďalej pozorne sledovať vo vzťahu k úsiliu tretích krajín. Ak chce Komisia zachovať silnú priemyselnú základňu v EÚ, musí týmto otázkam venovať pozornosť. Komisia bude v zmysle smernice o EU ETS aj naďalej aktualizovať zoznam odvetví, v ktorých hrozí únik uhlíka¹¹. Najlepšou ochranou proti riziku úniku uhlíka by jednoznačne boli účinné celosvetové opatrenia.

Udržateľné spôsoby zvýšenia produktivity využívania pôdy

Z analýzy Komisie vyplýva, že do roku 2050 môže odvetvie poľnohospodárstva znížiť emisie iných látok ako CO₂ o 42 až 49 % v porovnaní s rokom 1990. Toto odvetvie už dosiahlo výrazné zníženie, ktoré v nasledujúcich dvoch desaťročiach možno ešte posilniť. Poľnohospodárska politika by sa mala sústrediť na také možnosti, ako je ďalšie udržateľné zvýšenie efektívnosti, efektívne využívanie hnojív, biosplyňovanie organického hnoja, lepšie nakladanie s hnojom, kvalitnejšie krmivá, miestna diverzifikácia a komercializácia výroby a zlepšenie produktivity hospodárskych zvierat, ako aj maximalizácia prínosov extenzívneho poľnohospodárstva.

Zlepšenie poľnohospodárskych a lesohospodárskych postupov môže prispieť k zvýšeniu schopnosti odvetvia udržiavať, zachytávať a ukladať CO₂ v pôde a lesoch. To možno dosiahnuť napríklad prostredníctvom cielených opatrení na zachovanie pôdy s trávnyimi porastmi lúk, obnovu mokradí a rašelinísk, minimálne alebo žiadne obrábanie pôdy, zníženie erózie a umožnenie rozvoja lesov. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo sú okrem toho aj zdrojmi bioenergie a východiskových látok pre priemysel a tento ich prínos bude pravdepodobne ďalej narastať.

Uvedenými prvkami sa budú podrobnejšie zaoberať legislatívne návrhy, ktoré sa predložia v roku 2013 v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (ktorej pozitívny vplyv sa zatiaľ v analýze nezohľadnil), ako aj pripravované oznámenie o biohospodárstve¹².

Po roku 2030 by mohlo dôjsť k spomaleniu tempa znižovania emisií v odvetví poľnohospodárstva, čiastočne vzhľadom na zvýšenie poľnohospodárskej produkcie v dôsledku rastu celosvetovej populácie. Je však dôležité uviesť, že podľa prognóz má poľnohospodárstvo do roku 2050 predstavovať tretinu celkových emisií EÚ, čo v porovnaní so súčasnosťou predstavuje trojnásobok. Jeho dôležitosť z hľadiska politiky v oblasti klímy teda nutne narastie. Pokiaľ by sa odvetviu nepodarilo dosiahnuť predpokladané zníženia emisií, iné odvetvia by boli nútené pristúpiť k ďalšiemu zníženiu emisií, čo by bolo spojené s vysokými nákladmi. Aj v odvetví poľnohospodárstva potenciálne hrozí isté riziko úniku uhlíka, takže zmeny produkcie a usporiadaní obchodu by z dlhodobého hľadiska nemali ohroziť celosvetové znižovanie emisií.

Analýza zvažuje aj následky pre odvetvie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva z celosvetového hľadiska. V roku 2050 bude musieť svet živiť približne 9 miliárd ľudí. Súčasne bude nutné zachovať tropické pralesy ako základnú súčasť boja proti zmene klímy a

¹⁰ KOM(2010) 265.

¹¹ Článok 10a ods. 13 smernice 2003/87/ES, zmenenej a doplnenej smernicou 2009/29/ES.

¹² Pracovný program Komisie na rok 2011, Európska stratégia a akčný plán pre udržateľné biohospodárstvo do roku 2020.

zachovania svetovej biodiverzity. Okrem toho sa dá očakávať, že opatrenia na zmiernenie zmeny klímy budú mať za následok zvýšenie dopytu po bioenergii okrem už existujúceho a narastajúceho dopytu po krmivách, dreve, výrobkoch z papiera a biovýrobkoch. Obe výzvy – potravinovú bezpečnosť sveta a opatrenia v oblasti zmeny klímy – je nutné riešiť spoločne. V záujme zvládnutia týchto zvýšených požiadaviek v oblasti využívania pôdy v rámci EÚ aj z celosvetového hľadiska bude potrebné aj naďalej – v neposlednom rade v rozvojových krajinách – rýchlym tempom a udržateľným spôsobom zvyšovať produktivitu rôznych (intenzívnych aj extenzívnych) systémov hospodárenia s pôdou a lesmi. Každý negatívny dopad na ďalšie zdroje (napríklad vodu, pôdu a biodiverzitu) bude treba dôsledne riešiť. Vo svete, ktorý dostatočne nechráni klímu, by zrýchľujúca zmena klímy mohla toto zlepšenie produktivity ohroziť.

To len umocňuje potrebu uvažovať o všetkých spôsoboch využívania pôdy z celkového pohľadu a začleniť do politiky EÚ v oblasti klímy aj problematiku využívania pôdy, zmeny vo využívaní pôdy a lesného hospodárstva (LULUCF). Komisia pripravuje k tejto otázke iniciatívu, ktorú predloží ešte tento rok. Okrem toho by sa v záujme zníženia tlaku na využívanie pôdy mali vo väčšej miere opätovne používať a recyklovať výrobky z papiera a dreva.

V analýze sa zohľadnili celosvetové trendy, ktoré smerujú k vyššiemu podielu živočíšnych výrobkov vo výžive. Bolo by vítaným vývojom, ak by sa podarilo zvrátiť existujúce trendy plytvania potravinami a preorientovať spotrebu na potraviny, ktoré sú menej náročné z hľadiska emisií uhlíka.

4. INVESTÍCIE DO NÍZKOUHLÍKOVEJ BUDÚCNOSTI

Výrazný nárast kapitálových investícií

Rôzne formy nízkouhlíkových zdrojov energie, ich podporné systémy a infraštruktúra vrátane inteligentných sietí, pasívne domy, zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého, pokročilé priemyselné procesy a elektrifikácia dopravy (vrátane technológií akumulácie energie) predstavujú kľúčové komponenty, ktoré postupne budujú základ efektívnych, nízkouhlíkových energetických a dopravných systémov na obdobie po roku 2020. To predpokladá rozsiahle investície počas dlhšieho obdobia: počas nadchádzajúcich 40 rokov sa priemerný nárast investícií z verejných a súkromných zdrojov odhaduje na približne 270 miliárd EUR ročne. To zodpovedá dodatočným investíciám vo výške približne 1,5 % HDP EÚ ročne okrem celkových súčasných investícií, ktoré v roku 2009 predstavovali 19 % HDP¹³. Z investičného hľadiska by išlo o návrat do stavu pred hospodárskej krízy. Dnešné investície predurčia budúcu konkurencieschopnosť hospodárstva. V tejto súvislosti je zaujímavé konštatovať, že Čína (48 %), India (35 %) a Kórea (26 %) vyčlenili v roku 2009¹⁴ na investície oveľa vyšší podiel svojho HDP, z čoho vyplýva, že rozvíjajúce sa hospodárstva potrebujú vybudovať infraštruktúru, ale aj že majú potenciál na urýchlený prechod na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo.

Veľkú výzvu predstavuje využitie investičného potenciálu súkromného sektora a jednotlivých spotrebiteľov. Mnohé z týchto dodatočných investícií by sa síce časom vrátili v podobe

¹³ Eurostat, národné účty.

¹⁴ Svetová banka, ukazovatele.

nižších účtov za elektrickú energiu a zvýšenej produktivity, no trh zvykne ignorovať budúce prínosy a neprihliadať na dlhodobé riziká. Kľúčová otázka teda znie, ako môže politika (okrem iného aj prostredníctvom nových modelov financovania) vytvoriť rámcové podmienky, ktoré umožnia realizáciu takýchto investícií.

V rámci realizácie cieľa 20 % zlepšenia energetickej efektívnosti bude Komisia musieť monitorovať vplyv nových opatrení na ETS s cieľom zachovať v rámci ETS stimuly na investovanie do nízkouhlíkových technológií a prípravu odvetví ETS na inovácie, ktoré sú potrebné v budúcnosti. Bude teda potrebné zvážiť vhodné opatrenia. V prípade prijatia príslušného politického rozhodnutia k nim bude patriť aj prenasťavenie ETS tak, že sa zodpovedajúce množstvo emisných kvót vyčlení z časti, s ktorou sa má počas obdobia rokov 2013 až 2020 obchodovať formou aukcie. Tým by sa súčasne zabezpečilo, že sa príspevok k cieľu energetickej efektívnosti uskutoční nákladovo efektívnym spôsobom v odvetviach, ktoré sú zahrnuté do ETS, aj v odvetviach, ktoré doň zahrnuté nie sú.

Dodatočné mechanizmy verejného a súkromného financovania sú zásadným prostriedkom na odstránenie počiatočných rizík v oblasti financovania a prekážok peňažných tokov. Verejné financovanie prostredníctvom inovačných nástrojov financovania, ako revolvingové fondy, zvýhodnené úrokové sadzby, schémy záruk, finančné nástroje s rozdelením rizika a mechanizmy na kombináciu grantov a úverov môžu byť prostriedkom na mobilizáciu a riadenie potrebných finančných prostriedkov zo súkromných zdrojov (vrátane MSP a spotrebiteľov). Týmto spôsobom môžu obmedzené prostriedky z verejných zdrojov zmobilizovať veľké množstvo investícií zo súkromného sektora¹⁵. Európska investičná banka, Európska banka pre obnovu a rozvoj, ako aj špecializované financovanie v rámci ďalšieho viacročného finančného rámca by mali zohrávať úlohu pri získavaní dodatočných finančných prostriedkov na energeticky efektívne a nízkouhlíkové technológie.

Vyššie interné investície ponúkajú dôležitú príležitosť na zvýšenie produktivity, pridanej hodnoty a výstupov v širokom spektre výrobných odvetví EÚ (napríklad automobilový priemysel, výroba elektrickej energie, priemyselné a sieťové vybavenie, energeticky účinné stavebné materiály a stavebný sektor), ktoré sú kľúčovými odvetviami z hľadiska budúceho rastu a vytvárania pracovných miest.

Zníženie emisií skleníkových plynov predstavuje hlavný prínos prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, no tento prechod je spojený aj s množstvom ďalších zásadných prínosov.

Zníženie výdavkov EÚ na elektrickú energiu a jej závislosti od dovozu fosílnych palív

Odhaduje sa, že za celé obdobie 40 rokov môže energetická efektívnosť a prechod na interné nízkouhlíkové zdroje energie priniesť zníženie priemerných nákladov EÚ na palivá o 175 až 320 miliárd EUR ročne. Reálna úspora nákladov závisí od toho, v akom rozsahu sa zrealizujú celosvetové opatrenia v oblasti klímy. V jednom zo scenárov celosvetových opatrení v oblasti klímy by bolo potrebné dovážať do EÚ menej fosílnych palív, čím by došlo k zníženiu nákladov na tie palivá, ktoré by sa dovážali aj naďalej.

Pokiaľ by však zvyšok sveta neprijal koordinované opatrenia, tak by hlavným prínosom opatrení EÚ bola ochrana hospodárstva pred vysokými cenami fosílnych palív. Z analýzy, ako aj z Vyhliadok svetovej energetiky na rok 2010, ktoré vypracovala Medzinárodná energetická

¹⁵ Pokiaľ ide o štátnu pomoc, musí byť financovanie v súlade s pravidlami zlučiteľnosti štátnej pomoci.

agentúra (IEA), jednoznačne vyplýva, že ceny fosílnych palív budú v prípade obmedzených celosvetových opatrení skutočne výrazne vyššie. Nejde iba o otázku ďalej budúcnosti. Veď aj po nedávnej recesii v západnom svete došlo oproti roku 2005 k takmer dvojnásobnému nárastu cien ropy. Podľa odhadov IEA narastli náklady EÚ na dovoz v období rokov 2009 až 2010 o 70 miliárd EUR a je pravdepodobné, že v dohľadnej budúcnosti dôjde k ich ďalšiemu nárastu. Zo situácie v 70. a začiatkom 80. rokov minulého storočia vieme, že ropné cenové šoky môžu spôsobiť infláciu, zvýšený obchodný deficit, nižšiu konkurencieschopnosť a nárast miery nezamestnanosti.

V roku 2050 by celková spotreba primárnej energie v EÚ mohla byť o 30 % nižšia ako v roku 2005. Využívalo by sa viac interných zdrojov energie, najmä obnoviteľného charakteru. Dovoz ropy a zemného plynu by v porovnaní s dneškom poklesol o polovicu, čím by sa výrazne oslabil negatívny vplyv potenciálnych cenových šokov v súvislosti s týmito surovinami. V prípade neprijatia opatrení by náklady na dovoz ropy a zemného plynu mohli v porovnaní s dneškom narásť dvojnásobne, čo by do roku 2050 predstavovalo ročný rozdiel vo výške 400 miliárd EUR alebo viac. Táto suma zodpovedá 3 % súčasného HDP¹⁶.

Nové pracovné miesta

Včasné investície do nízkouhlíkového hospodárstva by podnietili postupné štrukturálne zmeny hospodárstva a v čistom vyjadrení by mohli vytvoriť nové pracovné miesta z krátkodobého i dlhodobého hľadiska. Odvetvie energie z obnoviteľných zdrojov zatiaľ vykázalo vysokú bilanciu zamestnanosti. Len za 5 rokov sa počet pracovníkov v odvetví energie z obnoviteľných zdrojov zvýšil z 230 000 na 550 000. Aj v prípade odvetvia výstavby ponúkajú investície do nízkouhlíkových technológií z krátkodobého hľadiska veľké pracovné príležitosti. Toto odvetvie zamestnáva v EÚ 15 miliónov ľudí a hospodárska kríza ho zasiahla obzvlášť ťažko. K jeho spamätaniu by mohlo výrazným spôsobom prispieť úsilie o urýchlenie renovácie a výstavby energeticky. Plán energetickej efektívnosti potvrdzuje, že podpora investícií do účinnejšieho vybavenia má obrovský potenciál z hľadiska tvorby pracovných miest.

Z dlhodobého hľadiska bude tvorba a zachovanie pracovných miest závisieť od schopnosti EÚ zaujať poprednú pozíciu z hľadiska vývoja nových nízkouhlíkových technológií prostredníctvom posilnenia vzdelávania, odbornej prípravy, programov na podporu priaznivého postoja k novým technológiám, výskumu a vývoja a podnikania, ako aj priaznivých hospodárskych rámcových podmienok na investície. V tomto kontexte Komisia opakovane zdôraznila pozitíva z hľadiska zamestnanosti, ktoré sa prejavujú v prípade, ak sa príjmy z obchodovania s emisnými kvótami ETS formou aukcie a zo zdaňovania CO₂ použijú na zníženie nákladov práce. Do roku 2020 by mohlo dôjsť k zvýšeniu celkovej zamestnanosti až o 1,5 milióna pracovných miest.

V situácii, keď priemysel využíva hospodárske príležitosti, ktoré mu ponúka nízkouhlíkové hospodárstvo, je čoraz naliehavejšia potreba zabezpečiť kvalifikované pracovné sily. Ide najmä o pracovníkov v odvetví výstavby, technické profesie, inžinierov a výskumných pracovníkov. To si bude vyžadovať ciele odbornú prípravu existujúcej pracovnej sily zameranú na „zelené“ pracovné miesta, ktorou sa vyrieši vznikajúci nedostatok kvalifikácií a ktorou sa tieto kvalifikácie podporia v rámci systému vzdelávania. Komisia v súčasnosti

¹⁶ Miera zníženia nákladov na dovoz fosílnych palív závisí od budúceho vývoja ich cien, ako aj od diverzifikácie zdrojov dodávok.

pracuje na posudzovaní účinkov ekologizácie hospodárstva na zamestnanosť, napríklad prostredníctvom realizácie programu pre nové zručnosti a pracovné miesta.

Zlepšovanie kvality ovzdušia a zdravia

Opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov by mohli významným spôsobom doplniť existujúce a plánované opatrenia v oblasti kvality ovzdušia, čím by sa dosiahlo výrazné zníženie miery znečistenia ovzdušia. Elektrifikácia dopravy a rozšírenie verejnej dopravy by mohli značne zlepšiť kvalitu ovzdušia v európskych mestách. Vďaka kombinovanému účinku zníženia emisií skleníkových plynov a opatrení v oblasti kvality ovzdušia by sa v roku 2030 mohla miera znečistenia ovzdušia znížiť v porovnaní s rokom 2005 o viac ako 65 %. V roku 2030 by ročné náklady na reguláciu bežných látok znečisťujúcich ovzdušie mohli klesnúť o viac ako 10 miliárd EUR a v roku 2050 by bolo možné ušetriť takmer 50 miliárd EUR. V dôsledku tohto vývoja by sa znížila aj miera úmrtnosti, pričom odhadované prínosy by v roku 2030 dosahovali až 17 miliárd EUR ročne a v roku 2050 až 38 miliárd. Okrem toho by sa zlepšilo aj verejné zdravie a súčasne by sa znížili náklady na zdravotnú starostlivosť, ako aj miera poškodenia ekosystémov, plodín, materiálov a budov. Tento prínos má význam aj z hľadiska rozsiahleho preskúmania politiky EÚ v oblasti kvality ovzdušia, ktoré je naplánované najneskôr na rok 2013 a ktorého cieľom je maximalizovať vedľajšie prínosy politiky v oblasti klímy a minimalizovať negatívne kompromisy.

5. MEDZINÁRODNÝ ROZMER

EÚ, ktorej podiel na celosvetových emisiách predstavuje o čosi viac ako 10 %, si so zmenou klímy nebude môcť poradiť sama. Jedinou cestou riešenia problému zmeny klímy je pokrok v medzinárodnom meradle. EÚ musí do tohto procesu neustále angažovať aj svojich partnerov. Vďaka tomu, že EÚ už viac ako desať rokov vytvára a realizuje ambiciózne interné politické opatrenia v oblasti zmeny klímy, podarilo sa jej presvedčiť mnohé ďalšie krajiny, aby začali konať rovnako. Dnešná situácia je podstatne iná ako na konci roka 2008, keď EÚ jednostranne prijala svoj klimaticko-energetický balík. Na 15. konferencii zmluvných strán v Kodani sa svetoví lídri dohodli, že nárast priemernej celosvetovej teploty by nemala presiahnuť 2 °C. K dnešnému dňu si interné ciele podľa Kodanskej dohody a Cancúnskej dohody stanovili krajiny, ktoré predstavujú vyše 80 % celosvetových emisií. V prípade niektorých krajín si splnenie týchto záväzkov bude vyžadovať ráznejšie opatrenia, ako sú v súčasnosti naplánované.

Tieto konkrétne opatrenia (v niektorých prípadoch ambicioznejšie ako tie, ku ktorým sa krajiny boli ochotné medzinárodne zaviazat') vo veľkej miere závisia aj od iných vnútroštátnych politických plánov: urýchliť inovácie, zvýšiť energetickú bezpečnosť a konkurencieschopnosť v kľúčových odvetviach rastu, ako aj znížiť znečistenie ovzdušia. Mnoho kľúčových partnerov EÚ z celého sveta (napríklad Čína, Brazília a Kórea) tieto otázky rieši – spočiatku prostredníctvom stimulačných programov a medzičasom v čoraz väčšej miere konkrétnymi akčnými plánmi na podporu „nízkouhlíkového hospodárstva“. V prípade nečinnosti by Európa prišla o svoje postavenie v hlavných výrobných odvetviach.

V nadchádzajúcich rokoch bude realizácia uvedených záväzkov kľúčovým krokom pri rozširovaní opatrení v oblasti zmeny klímy na celom svete. EÚ by mala túto príležitosť využiť na posilnenie svojej spolupráce so svojimi medzinárodnými partnermi. Okrem iného by mala pracovať na postupnom budovaní celosvetových trhov s uhlíkom, aby podporila úsilie

rozvinutých aj rozvojových krajín o realizáciu stratégií nízkouhlíkového vývoja a zabezpečila, aby všetko financovanie v oblasti klímy prispievalo k takým príležitostiam rozvoja, ktoré sú odolné voči zmene klímy.

Rýchlou realizáciou záväzkov prijatých od konania konferencie v Kodani by sa však dosiahla iba časť potrebných znížení. Podľa odhadov v nedávnej správe UNEP by sa ich úplnou realizáciou dosiahlo do roku 2020 60 % požadovaných znížení emisií. Ak sa proti zmene klímy neprijmú rázne celosvetové opatrenia, teplota by mohla stúpnuť o viac ako 2 °C už do roku 2050 a do roku 2100 o viac ako 4 °C. Podľa vedcov sa tomuto scenáru dá vyhnúť, ak sa do roku 2050 znížia celosvetové emisie skleníkových plynov aspoň o 50 % v porovnaní s rokom 1990. Vypracovaním tohto plánu EÚ prijíma novú iniciatívu na podnietenie medzinárodných rokovaní v rámci prípravy konferencie v Durbane. V tomto zmysle je tento plán základným kameňom širšej stratégie, ktorou sa má doceliť, aby priemerná celosvetová teplota nestúpila o viac ako 2 °C v porovnaní s predindustriálnymi hodnotami. Pri spolupráci so svojimi partnermi by EÚ mala prijať komplexnú koncepciu posilňovania bilaterálnych a multilaterálnych záväzkov v rámci širokého spektra otázok v rôznych odvetviach, ktoré sa týkajú politiky v oblasti klímy.

6. ZÁVERY

Podrobná analýza Komisie, ktorej predmetom sú nákladovo efektívne spôsoby znižovania emisií skleníkových plynov do roku 2050, priniesla množstvo dôležitých zistení.

V pláne sa uvádza, že na splnenie cieľa, ktorým je zníženie celkových emisií skleníkových plynov o 80 až 95 % do roku 2050, by si nákladovo efektívny a postupný prechod vyžadoval do roku 2030 interné zníženie emisií skleníkových plynov o 40 % v porovnaní s rokom 1990 a do roku 2050 o 80 %. EÚ musí vychádzať z doterajších výsledkov a začať pracovať na vhodných stratégiách uvedeného vývoja a tie členské štáty, ktoré zatiaľ nevypracovali vnútroštátne plány prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, by tak mali čoskoro urobiť. Komisia je pripravená poskytnúť niektoré potrebné nástroje a politiky.

Po druhé: z analýzy takisto vyplýva, že vďaka existujúcim politikám EÚ interne dosiahne cieľ 20 % zníženia emisií skleníkových plynov do roku 2020. Ak by sa úplne a účinne zrealizoval prepracovaný plán energetickej efektívnosti a dosiahol by sa cieľ 20 % zlepšenia energetickej efektívnosti, EÚ by dokázala prekonať súčasný cieľ 20 % zníženia emisií a dosiahla by zníženie o 25 %. Toto oznámenie nenavrhuje stanoviť nové ciele na rok 2020, ani nemá žiaden vplyv na ochotu prijať za správnych podmienok cieľ 30 % zníženia emisií do roku 2020, ktorú dala EÚ najavo v rámci medzinárodných rokovaní. Táto diskusia pokračuje na základe oznámenia Komisie z 26. mája 2010¹⁷.

Po tretie: okrem oslabenia hrozby nebezpečnej zmeny klímy v rámci ambiciózných celosvetových opatrení môžu mať výrazné zníženia emisií EÚ na následok prínosy vo forme úspor nákladov na dovoz fosílnych palív, ako aj zlepšenia kvality ovzdušia a verejného zdravia.

Po štvrté: tento plán obsahuje rozsah zníženia emisií v rámci kľúčových odvetví na roky 2030 a 2050. Z hľadiska uskutočnenia týchto míľnikov nákladovo najefektívnejším spôsobom a

¹⁷ KOM(2010) 265.

maximalizácie prínosov pre výrobné odvetvia v EÚ má zásadný význam realizácia strategického plánu pre energetické technológie. Vzhľadom na nezanedbateľnú súvislosť s trhom práce bude potrebné, aby proces prechodu podporoval aj program pre nové zručnosti a pracovné miesta.

Komisia zamýšľa použiť plán ako východisko na rozvoj politických iniciatív a plánov pre jednotlivé odvetvia, ku ktorým patrí napríklad plán pre oblasť energetiky na rok 2050 a pripravovaná biela kniha o doprave. Komisia iniciuje príslušné rokovania s jednotlivými odvetviami. Komisia bude aj naďalej zabezpečovať, aby EU ETS ostal kľúčovým nástrojom nákladovo efektívnej podpory investícií do nízkouhlíkových technológií. Neprestane dbať na otázku úniku uhlíka v záujme zabezpečenia rovnakých podmienok pre priemysel.

V rámci zostavovania nového viacročného finančného rámca navyše preskúma, ako možno z finančných prostriedkov EÚ podporovať nástroje a investície, ktoré sú potrebné na podporu prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, a zohľadniť pri tom špecifiká jednotlivých odvetví, krajín a regiónov.

Komisia vyzýva ostatné európske inštitúcie, členské štáty, kandidátske krajiny a potenciálne kandidátske krajiny, ako aj zainteresované strany, aby tento plán brali do úvahy v rámci ďalšieho rozvoja európskych, vnútroštátnych a regionálnych politík zameraných na vybudovanie nízkouhlíkového hospodárstva do roku 2050. Na medzinárodnej úrovni Komisia tento plán predloží svojim globálnym partnerom, aby podnietila medzinárodné rokovania zamerané na celosvetové opatrenia, a podporí spoluprácu s krajinami susediacimi s EÚ v oblasti opatrení na podporu odolného nízkouhlíkového hospodárstva.